

Ugekrift

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 48.

Lørdagen den 26de November 1859.

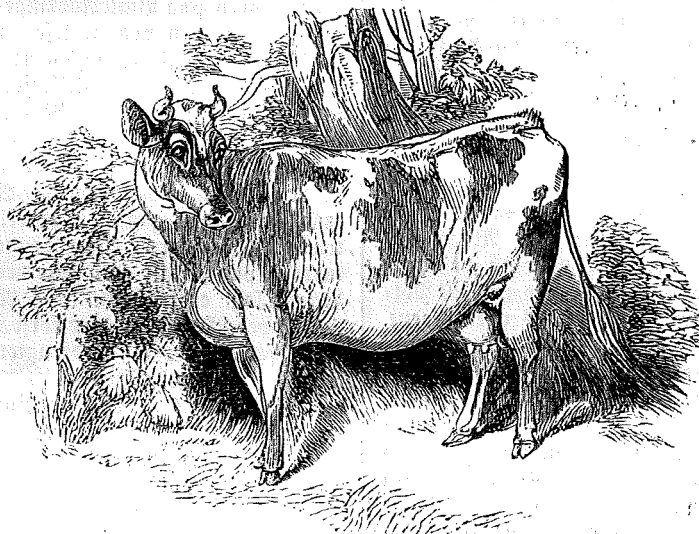
3^{die} Aarg.

Indhold.

Hornfveget. — Vejleder i Husdyrstellet. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Hornfveget.

(Fortsættelse fra No. 47.)

So af Aldernayracen (af norsk Dyrindelse).

Den gamle Aldernay-Race havde en tynd Hals, fladrykt Forpart, bybe Flanker og hældende Kryds som karakteristiske Merker; men disse Mangler ere meget afhjulpne i de sidste tyve Aar ved et Landbrugs-Selskabs utrettelige Bestrebelse. Dette Selskab, i hvis Spids General Thornthorn stod, søgte at danne et Ideal, som Dyrætterne paa nevnte Der skulde tage til Mønster. Der opstillede et Reglement bestaaende af 9 Artikler, som igjen opstillede 31 Points for en udmærket Melkso. De angivne Tegn ansees i England for bestemtere og mere praktiske, end Guenons Merker. Thornthorns Reglement er følgende:

- 1) Afstamningen. Naar Fader og Moder begge stamme fra Foreldre, der have udmærket sig ved at levere fedt og gult Smør 4 Points.
- 2) Hovedet. Videt og gaaende smalt ned mod Mullen, hvis Omkreds

Lateris 4 Points.

Transport	4 Points.
rundtom er hvid. Diet aabent og livligt, Hornene glatte og en Smule boiede med sorte Spidser. Dreene smaa og indvendig rødgule . . .	8 —
3) Ryggen lige fra Skulderen indtil Haleroden. Brystet dybt og nesten i Linie med Bugen . . .	4 —
4) Hudent tynd, myg at føle paa og bedækket med et blødt og fint Haarlæg . . .	2 —
5) Kroppen fyldig og vel afrundet. Det sidste Ribben nær ved Hofsten. Halen passe tynd og rekkende ned for Haseledden . . .	4 —
6) Lemmerne. Forfodderne lige og tynde, Overarmerne lange, vel udviklede og nesten berørende hver-	

Lateris 22 Points.

	Transport	22	Points.
andre feet bagfra. Bagbenene			
forte og frie for at stubbe ind paa			
hinanden under Gangen	2	—	
7) Hveret stærkt udviflet og bredt bag-			
til, Patterne tykke, fillede i en Fir-			
kant og vidt fra hverandre. Mel-			
kearene soulmende	4	—	
8) Storrelsen	1	—	
9) Udseendet overhovedet	2	—	

31 Points.

Disse 31 Points samlede skal til for at Melkekoen kan kaldes udmærket. Nævnte Schema har som sagt gjort megen Nytte paa Kanaløerne. Ved at følge det er Racen bleven saa god, at den i England staar i høit Ry, og Kjøb betales ofte med fra 120—150 Spd. Imidlertid kan det ikke negtes, at Priserne ogsaa ere stegne paa Grund af Englebernes overdrevne Liebhaber. De sette nemlig ikke alene Pris paa Aldernays-Kjørenes Melk og paa deres snille Gemyt, men ogsaa paa deres originale Udsende og affittende Farve, som tager sig godt ud, naar de blandt andre Dyr gresser i det engelske Aristokratis umaadelige Parke. Ifer finder man i Syd-England, saasom i Hampshire, store og rene Hjorder af denne Race.

Det vere imidlertid langt fra vor Mening, at dette smaa Kveg alene skulde fortjene Opmerksomhed som en Fantastiggenstand. De ere serdeles roste for den Mengde Melk, og Ifer for den gode Melk de give. Flere Forfattere sette Alderneyskoens gjennemsnitlige Melkeproduktion i de første Maaneder efter Kalvingen til mere end 20 Potter pr. Dag. Dette er sandsynligvis overdrevent. Derimod ere alle enige om dens Melks overordentlige Rigdom. Den overgaar endog, siger man, hvad der i de store Byer selges for ren Fløde. Det bedste Bevis paa deres Overlegenhed i saa Henseende gav et Forsøg, som samtidigt anstillede mellem 8 Alderneykjør og 8 Kerrykjør. I Mai Maaned gav Alderneykjørene for hver 100 Potter Melk 25 Potter Fløde, og Kerrykjørene 10 Potter Fløde af 100. I Juni var Udsaldet 20 af 100 mod 10 af 100. I Juli 23 mod 10, og i August 18 mod 13. Alderneykjørene gav ikke alene dobbelt saa megen Fløde som Kerrykjørene, men deres Fløde gav ogsaa langt mere Smør.

Da den engelske Agerbruger hovedsagelig driver paa Kvegsfedning, og Melkeracerne saaledes sammenlignelsesvis er en Biting, saa er der ikke stort mere at sige om disse. Kun ville vi endnu omtale de Produkter, man udbringer af Melken, og hvorledes Melkekoen behandles.

Hver enkelt Race, som vi have omhandlet, svarer ved sine seregne Egenskaber til hvert Distrikts Egenskaber og Trang, saaledes passer Kort-horns-Varieteten i Yorkshire ved sin Melkerigdom og Ifer ved sin Letthed i at fedes paa engang for de rigeste Trakter, hvor man driver paa Ysting og Kjerning, og samtidigt for Meierierne ved de store Byer, hvor Melken selges frisk. Yorkshire-racen kan nære sig paa middelmaadigt Land, og af dens Melk laves en Ost, som Englands Let-

fermunde holde meget af. Alderneyracen giver, foruden at vere et smukt Parkdyr, serdeles rig Melk, hvoraf Kjørenes udmærket Smør. Shetlandskjørene, som ere saa forsømte, behøve kun lidt omhyggeligere Behandling for at vere en Rigdomskilde for de Smaaser, hvorpaa de leve. Og endelig er Kerryracen, uagtet dens elendige Behandling, i dette Dieblis paa Grund af dens overordentlige Haardførhed den istte Smaasforpagters fornemste Rigdom.

At Staldfodre Melkekjørene Vinteren igjennem er almindeligt i hele Storbritanien. Rodfrugterne spille da en stor Rolle i den givne Føde, men herved er dog at merke, at man foretrekker Turnipsforterne til Fedeveget, fordi de give baade Melk og Smør en ubehagelig Lugt og Smag, i hvad man end gjør for at forhindre det. Turnipsen paaastaar man ogsaa har ikke alene en sterk men ogsaa forskjelligartet Indflydelse paa Melk og Smør, sammenlignet med det første Gronfoder om Vaaren. Til Melkekjørene gjenmer man derfor saa meget som muligt Poteter, Gulerødder og Runkelroer. Bedst Grib paa Vinterfodringen i de frugtbarste Egne faar man ved at lese en Indberetning fra en Prest i Yorkshire, angaaende Maaden, hvorpaa han vinterfodrer sine Melkekjør. Om Sommeren lader han dem bestandig Nat og Dag udelukkende nere sig paa naturlige Enggressange. Denimod Midten af Oktober settes de ind om Natten, for at Rinfrosten ikke skal bringe Melken til at synke; men om Dagen gaa de fremdeles ude indtil Midten af November. Efter denne Tid settes Kreaturerne paa Stald i 6 Maaneder, 2 sammen i 1 Baas, som er fra 2½ til 3 Allen bred.

Hver Morgen pudses først Kreaturerne. Samtidigt faa de 24 $\mathcal{R}$ Rodfrugter.

Kl. 7 6 $\mathcal{R}$ Høhakkelse.

= 9 Melbrutte: 12 Lod Bønnemel i en Ember Band.

= 10 2 $\mathcal{R}$ Linkagemel.

= 1 6 $\mathcal{R}$ Høhakkelse.

= 2 slippes Dyrene ud for at vandes, straks de komme ind saa de 2 $\mathcal{R}$ Linkagemel.

= 5 24 $\mathcal{R}$ Rodfrugter.

= 8 6 $\mathcal{R}$ Høhakkelse.

Denne fast utrolige Mengde Foder faar og forterer Prestens Kjør hver Dag hele Vinteren igjennem. De melkes 2 Gange om Dagen, Kl. 5½ Morgen og Aften. Han opgiver Udbyttet mellem 25de Marts og 10de Mai 1851 af 5 Kjør, hvoraf 3 Yorkshirekjør, 9 Nar; 6 Nar og 2½ Nar gamle; 1 Yorkshire 6 Nar gammel og en Alderney 2½ Nar gammel, gjennemsnitlig til 14 Potter Melk daglig pr. Ko, hyllket vel omtrent svarer til 2 Merker Smør af Melkens Fløde.

Al Interesse er det endnu at tale lidt om Kostaldene ved de store Byer. Det er vanskeligt at faa Udgang til de store Koetablissementer i London, og det er hovedsagelig gjennem Englebernen Youatt at vi levere følgende Detailler. Kostaldene ved London skaffe sig de fleste Melkekjør fra det nordlige England, fra Landstaberne York og Durham. Mange kjøbes straks efter de have kalvet paa Markedet i Barnet. Yorkshirekoen

føges iser fordi den, som allerede anført, er let at fede, saasnart den falder af i Melken. Naar Dyrene komme til London, underkastes de en Behandling, der afviger meget fra den tilvante i deres Hjemsted. Den bratte Overgang fra Frihed og Bevægelse til bestandig Stillestaen skader imidlertid ikke deres Sundhed. Rigtignok er den nye Behandling ikke af lang Vartighed, thi efter 8—10 Maaneder fedes de allerede for Slagteren. Som almindelig Regel gjelder, at naar en Ko ikke giver 10 Potter Melk om Dagen, kasseres den for straks at fedes. Gode Melkesjør overskrider naturligvis meget dette Potteantal, iser i de første Maaneder. Thi Mangelen paa Bevægelse og den seregne Fodringsmaade bidrager sterkt til at forøge Melkeaffondringen. Foderet bestaar om Sommeren i Grønfoeder og om Vinteren i Rodfrugter og Hø. Men ved Siden heraf indtager Masten (iser den der falder efter Ale, som foretrekkes for Mast efter Porter) en stor Plads. Hver Ko faar omkring 30 Potter Mast om Dagen. Den fodres gjerne først med, efterat have undergaaet en vis Grad af Gjering. For at opnaa denne, opbevares Masten i flere Maaneder, ja endog flere Aar igjennem i vel cementerede Murstensgrave eller Cisterner, vel tilpasset for at holde Luften ude.

De store Kofstalde i London holde fra 400—500 Kjør, som nyde ubrødet Røgt og Pleie; i enkelte Stalde striges og vaskes de omhyggelig. I 1834 holdtes der efter Youatis Opgave 12,000 Melkesjør, uagtet Befolkningen siden denne Tid har forøget sig, er der neppe nu et større Antal Kjør; thi Jernbanerne bringe daglig store Kvantiteter Melk endog fra de fjernere Provinde. Brutto-Indtegen af en Ko beløber sig til 340 a 360 Spd. om Aaret, hvilket udbringer en Hovedsum af omkring 4,200,000 Spd. Denne Sum er slet ikke stor, naar man paa den ene Side erindrer sig Londons uhyre Befolkning (der bliver kun 1 Skilling daglig pr. Hoved), og paa den anden Side det betydelige Antal Folk, som denne Mæringsgren krever sat i Virksomhed. Melkeproducenten i London selger ikke direkte sin Melk til Konsumenterne. Den egentlige Melkehandel er i Opsjøberes Hænder, som ikke gjør sig nogen Samvittighed af at forfalste Varen, førend de selge den ud i Smag. Først skumme de Fløden af, for at selge den ferstilt egte, som det hedder, uagtet de sette den mere eller mindre til med Vand. Derpaa give de den skummede Melk et Opkog, for at den skal blive tykkere og faa bedre Smag; og saa sende de den afsted til Konsumenterne neppe saa varm, som om den var kommen ligesaa Hveret. Denne opvarmede Melk er forresten den sundeste og bedste, som selges i London. Lykkelig er den Londoner-Borger, som slipper med Morgen og Aften i sin The at bruge Melk, hvis tilsmældende Godhed og Fedme skriver sig fra en Portion iblandet Faare-, Kalve- eller endog Hestehjerne; thi meget ofte er Melken forfalsket med Kridt, Mel, Eggehvide eller Stivelse. Melkeudselgerne i London er i det Mindste i Opsindssomhed kommen ligesaa vidt, som Melkeudselgerne i Paris, hvor de med en Befolkning af 7—8 Mark forstaar at omdanne 100 Potter Vand

til en Melk, som i merkverdig Grad bebrager Kjøberens. De betjene sig heril af Mandelsjevning, eller selv af Hampefrøjevning, tilsat med en Smule Sukker og en liden Kvantitet virkelig Melk, for at fuldstandiggjøre Bedraget. Hvad der er anført om London, gjelder ogsaa om de andre store Stæder, saasom Liverpool, Glasgow.

(Fortsættes).

Veileder i Husdyrstellet.

(Af Dyrlæge Lambrechts.)

(Fortsættelse fra No. 47).

Vi spørge nu: Hvad bliver under almindelige Forholde det praktiske Resultat af svag eller stærk Fodring?

Vi antage for Exempel, at en Landmand paa sin Eiendom holder 30 Kjør, hvilke i Gjennemsnit veie 600 Pund levende Vægt, og som folgelig hver daglig burde erholde $\frac{1}{30}$ Del af samme Vægt, det vil sige 20 Pund Hø eller Høvardi, for at blive fuldstandig mættede. For at undgaa Brøf, ville vi beregne Aaret til 360 Dage. De burde derfor erholde $22\frac{1}{2}$ Skippund Høvardi hver, og hele Besætningen 675 Skippund tilsammen. Gaardens Foderproduktion er imidlertid kun halv saa stor; Dyrene faa kun 10 Pund om Dagen hver, hvilket blot strækker til Underholdsfoeder, og de skal derfor stritte taget ikke give noget Udbytte. De have imidlertid havt god Havn, fuldkommen i Righed med 20 Pund Hø og derover i de 120 Dage, de have gaaet paa Sommerbete, og ere derpaa satte paa Vinterfodring i særdeles godt Hold. De give derfor, for en Tid, en liden Afkastning paa Holdets Befolkning, men længere hen vende de igjen og staa som Billeder paa Hunger og Mangel, indtil Sommerbetet atter hjælper paa de sammensaldne Stikkeser. At ingen Gevinst kan paaregnes af en saaledes bestaen Kreatur-røgt, behøver neppe at nævnes. Det er ogsaa neppe de, der drive Kreaturstellet paa en saadan Maade, som paastaar, at Kreaturholdet er et nødvendigt Onde. Disse paastaar nemlig, at det skalde blive forbunden med mindre Omkostninger at nedploie Halmen og Høet, end at forvandle dette Foder til et langt mindre gjødende Produkt ved en Metode, der bringer Landmanden økonomisk Tab og uskyldige fromme Dyr Lidelser.

Heldigvis begynder denne Slags Økonomi at blive mere og mere sjelden. I almindelighed indse vore Jordbrugere de Tab, de paa denne Maade paadrage sig selv, og sætte en Værdi i, at deres Besætninger idetmindste holdes ved almindeligt Hold, hvoraf nødvendigen ogsaa følger et større Udbytte Melk og en større Kvantitet Gjødsel. Uagtet dette, fodrer man dog i Almindelighed for svagt. Som Bevis herpaa skulle vi fremsætte nogle i Virkeligheden forekommende Exempler, men forinden ville vi tage nogle Erfaringsaetninger i Betragtning, som staa i nærmeste Sammenhæng dermed.

Pabst antager, at 100 Pund Hø give fra 20 til 26 Potter Melk. Gjennemsnitsudbyttet af 100 Pund Hø skulde derfor blive 23 Potter eller om trent 50 Pund Melk. To Skaalpund Hø skulde saaledes give et Skaalpund Melk.

Heri stemme ogsaa de fleste Forfattere overens paa ubetydelige Afvigelser nær, men Alle under den Forudsætning, at Koen bliver vel fodret. Dette sidste er dog et meget ubestemt Udtryk, og man ser ofte, at de indbyrdes afvige i Dpgaverne over det Foder, som dertil udfordres. Formedelft denne Uoverensstemmelse blive ogsaa Dpgaverne over det Melkeudbytte, som bør tilveiebringes af et vist Kvantum Hø, usikkert, thi hvis man fordele dette Kvantum Hø paa et større Antal Kjør, saa erholdes mindre og hvis det fordeles paa et mindre Antal, mer Melk. Niesedel har derfor opsat en rigtigere Regel, naar han beregner Melkeudbyttet kun efter Produktionsfoderet — en Fremgangsmaade, som maa være saameget rigtigere, som Underholdsfoderet, hvori Alle stemme overens, ikke giver noget Udbytte. Han antager, at 100 Pund Produktionsfoder, altid beregnet til Høværdis, giver 100 Pund Melk eller Skaalpund for Skaalpund.

Efter disse Betragtninger gaa vi igjen tilbage til vore Beregninger.

Vi havde en Eiendom for Die, hvor man blot gav Dyrene deres Underholdsfoder, men intet Produktionsfoder, og viste, at paa saadan Maade maatte Indtægterne udeblive; thi den ubetydelige Mængde Melk, som saaledes behandlede Kjør kunde give paa deres eget Hold's Beføstning, tabes atter om Sommeren, naar de igjen tage Hold paa Melkeudbyttets Beføstning. Vi vilde nu tænke os en anden Gaard, hvor man med ligestor Fodermængde holder et mindre Antal Kreature, for Exempel 25 istedetfor 30 Stykker, og derved bliver istand til at give dem noget, om end ubetydeligt Produktionsfoder. Fordeles for nævnte Kvantum eller 108,000 Pund Hø eller Høværdis paa 25 Kjør i 360 Dage, saa faar hver Ko 12 Pund om Dagen, og da dens Bægt er 600 Pund, erholder den foruden 10 Pund Underholdsfoder 2 Pund Produktionsfoder om Dagen eller 720 Pund om Aaret.

En tredie Gaard med samme Fodermængde holder kun 20 Kjør af samme Størrelse, hvilke derfor foruden Underholdsfoderet faar 5 Pund Produktionsfoder om Dagen eller 1,800 Pund om Aaret.

En fjerde Gaard har under de samme Forholde kun 15 Kjør og kan derfor give 10 Pund Produktionsfoder om Dagen til hver Ko, foruden Underholdsfoderet, eller 3,600 Pund om Aaret.

Svareledes fremstiller nu Udbyttet sig af disse fire forskjellige Kvægbesætninger i Sænsende til foranstørte Grundsatninger?

Mængden af Hø, Græs eller andet Foder, altid beregnet i Høværdis, var paa alle fire Steder lige eller 108,000 Pund.

Paa Gaarden No 1 med 30 Kjør fik man for disse 108,000 Pund ingen Indtægt, kun en daarlig Gjødsel og alle de Udgifter, Hjøset forårsagede, var rent Tab. Det fortærede Foder udgjorde $\frac{1}{50}$ af Dyrenes levende Bægt.

Paa Gaarden No. 2 med 25 Kjør medgif 90,000 Pund til Underholdsfoder og 18,000 Pund bleve tilbage til Produktionsfoder, som gave lige Bægt eller 18,000 Pund Melk, det vil sige 8000 Potter eller 320 Potter pr. Ko. Foderet udgjorde $\frac{1}{50}$ af Dyrets Bægt.

Paa Gaarden No. 3 med 20 Kjør medgif 72,000 Pund til Underholdsfoder og 36,000 Pund til Produktionsfoder, hvilket gav 36,000 Pund eller 16,000 Potter Melk, eller 640 Potter pr. Ko. Foderet var $\frac{1}{40}$ af Dyrets Bægt.

Paa Gaarden No. 4 med 15 Kjør fortæres 54,000 Pund som Underholdsfoder og til Produktionsfoder blev tilovers den tilbageværende Halvdel eller 54,000 Pund, hvilke gave 54,000 Pund, det vil sige 24,000 Potter Melk eller 1600 Potter for hver Ko. Foderet var her $\frac{1}{30}$ af Dyrets levende Bægt.

Vi se heraf, at hele Fodermængden paa Gaarden No. 1 saa at sige bortkastedes, uden noget Resultat eller Gevinst.

Antage vi Melkens Pris til $2\frac{1}{2}$ p pr. Pot, det laveste, den er værd i en god Melkehusholdning — saa betales det til Melkefjorene givne Foder: 108,000 Pund = 337 $\frac{1}{2}$ Skippund.

Paa Gaarden No. 2 med = Spd. 59 p pr. Skp.
 — — = 3 — = 118 = = —
 — — = 4 — 1 — 51 = = —

Indtægten af Hjøset

paa Gaarden No. 1 bliver altsaa Ingen.
 = — = 2 — — 166 $\frac{2}{3}$ Spd.
 = — = 3 — — 333 $\frac{1}{3}$ —
 = — = 4 — — 500 —

Saadan er Virkningen af stærk Fodring — Gjødselens Besskaffenhed ei at forglemme.

Der findes dog en Grændse for Fodringen, udoover hvilken man ikke med Fordel kan gaa — og man har paaftaet, at denne Grændse er opnaaet, naar Dyret erholder $\frac{1}{30}$ af sin levende Bægt af Hø eller Høværdis. Sandheden er, at denne Grændse er bevægelig, at den modificeres af Dyrets Alder, Legemsbestaffenhed, Størrelse, Race m. m. ligesom ogsaa af Foderets Bestaffenhed, af Forholdet mellem dets Masse og af Vandets Forhold til de faste Dele i Foderet. — Naar man har naaet den Grændse for Fodringen, hvor et forøget Foder ei mere giver et i samme Forhold forøget Produkt, beror Fordelen af en endnu kraftigere Fodring ganske og aldeles paa Foderprisernes Forhold til Produktets Pris.

Hvis ikke det rette Forhold mellem Foderets Masse og Næringsmasse iagttages, kan man fodre svagt paa to Maader.

For det Første naar Foderets Masse er for stor i Forhold til dets Næringskraft. Dette æder sig vel mæt, men erholder dog forliden Næring, minker i Afkastning, og taber længere hen endog sit Hold. Dette sker almindeligen ved at give Halm i for stort Forhold til Kraftfoderet, eller ogsaa daarligt udvasket Hø.

For det Andet, naar Foderets Næringskraft er for stor i Forhold til dets Masse. Dette hender oftest under Mangel paa Hø og Halm, da man blot er istand til at give smaa Portioner af

disse Godemibler, og søger at erstatte dem ved stærk Fodring med Korn. Dette, som godt lader sig gjøre med Hesten, er ikke anvendeligt for de drovtyggende Dyr, thi for dem er det ikke alene nødvendigt at erholde en vis Portion Næring, men det er ligesaa nødvendigt, at de faa deres Maver fyldte.

Indlandet.

Christiania. Stortinget*) besluttede den 11te d. M. mod 14 Stemmer**) følgende Grundlovsbestemmelser, indeholdende Forandringer i Grundlovens §§ 57 og 58:

§ 1. Det Antal Stortingrepræsentanter, som Kjøbstæderne have at vælge, bestemmes til syv og tredive.

Af disse vælges, indtil anderledes paa grundlovmæssig Maade fastsat vorder, fra Alesund og Molde tilfammen een, fra Arendal og Grinestad tilfammen een, fra Bergen fire, fra Brevig een, fra Christiania og Hønefos tilfammen fire, fra Christianssand to, fra Christiansfund een, fra Drammen to, fra Flekkefjord een, fra Frederikshald een, fra Frederikshald een, fra Holmestrand een, fra Kongsberg een, fra Kragerø een, fra Laurvig og Sandefjord tilfammen een, fra Moss og Drobak tilfammen een, fra Porsgrund een, fra Sarpsborg een, fra Skien een, fra Stavanger to, fra Tromsø, Hammerfest og Vadsø tilfammen een, fra Trondhjem og Levanger tilfammen fire, fra Tonsberg een og fra Østerrisør een.

Naar en Kjøbstad, som her er nævnt, har femti eller flere stemmeberettigede Indvaanere, indgaar den under den nærmest liggende Kjøbstads-Repæsentant-Valgdistrikt. Samme Regel gælder om Kjøbstæder, som herefter anlægges.

En Kjøbstad, der er kommen til at henhøre under Kjøbstadsdistrikt, vælger egen Valgmand, endog om Antallet af dens stemmeberettigede Indvaanere skulde blive mindre end femti. I Kjøbstad, der ene udgjør et Repæsentant-Valgdistrikt, vælges i intet Tilfælde færre end tre Valgmænd.

§ 2. Det Antal Stortingrepræsentanter, som Landdistrikterne have at vælge, bestemmes til fire og sytti.

Af disse vælges fra Nordre Bergenhus Amt fem, fra Søndre Bergenhus Amt fem, fra Christians Amt fem, fra Hedemarkens Amt fem, fra Romsdals Amt fem, fra Stavanger Amt fem, og fra hvert af Rigets øvrige elleve Amter fire.

§ 3. De Bestemmelser af Grundlovens §§ 57 og 58, der staa i Strid med nærværende Grundlovsbestemmelse, sættes heved ud af Kraft.

I Stortingets Møde den 22de d. M. besluttedes angaaende Udnævnelsen af Kommitteer til at undersøge Norges Banks Bøger og Beholdninger mod 23 Stemmer Følgende:

*) Ved en Festsagelse er indkommet i forrige Nr.
**) Disse 14 vare: Byfoged Strøm, Smith-Petersen, Rektor Holmdøe, Biel, Konsul Stang, Postad, Horn, Heiberg, Arens, Matvig, Lambs, Myhre, Høy og R. Olsen.

1) I Trondhjems By og Dmegn, men udenfor Bankens Embedsmænd og Betjente, udnævnes en Kommitte, bestaaende af 3 Medlemmer, til hvem det, under Doversendelse af Bankrepræsentationens og Direktionens Indberetninger, for Tidsrummet fra 1ste Januar 1857 til 1ste Oktober 1859, og Norges Banks Regnskaber for Aarene 1857 og 1858, overdrages at undersøge, hvorvidt disse Dokumenter stemme overens med Bankens Bøger og Papirer ved Hovedsædet, og om de Beholdninger af Sølv og Sedler, som Bankens Bøger udvise paa den Tid, Undersøgelsen foregaar, sammesteds ere tilstede, samt om Udfaldet af formeldte Undersøgelser, snarest muligt, til Stortinget at afgive Indberetning.

2) I Christiania, Bergens og Christianssands Byer med Dmegne, udnævnes ligeledes udenfor Bankens Embedsmænd og Betjente, for ethvert af de nævnte Stæder, en Kommitte, bestaaende af 3 Medlemmer, til hvem det overdrages at undersøge, om de Beholdninger af Sølv og Sedler, som Bank-Afdelingens Bøger udvise, paa den Tid, Undersøgelserne foregaar, sammesteds ere tilstede, samt om Udfaldet deraf snarest muligt til Stortinget at afgive Indberetning.

3) Valg-Komiteen paalægges at bringe i Forslag 3 Medlemmer og 3 Suppleanter til hver af ovennævnte Kommitteer.

4) Stortingets Præsidentklub bemyndiges til at meddele de valgte Kommitteer Kommunikation om de under No. 1 og 2 anførte Beslutninger, samt til derom at underrette Bankens Repæsentation og Direktion, samt Administratorerne i Christiania, Bergen og Christianssand, for at den fornødne Udgang til Bankens Bøger, Papirer og Beholdninger kan tilstedes Kommitteerne.

(Som Medlemmer og Suppleanter af disse Kommitteer skal Valgkomiteen have foreslaaet: I Trondhjem: Medlemmer: Sagfører Mas, Kjøbmand D. A. Alne jun., Konsul Chr. A. Knudsen; Suppleanter: Foged Bernhoff, Kjøbmand C. Meislerlin, Konsul Huitfeldt. I Christiania: Medlemmer: Stortingensmændene Bergbager, Elieson og Holst; Suppleanter: Stortingensm. Dorch, Narfot og Byfoged Strøm. I Bergen: Medlemmer: Amtmand Vogt, Kjøbmændene Theßen og Sundt; Suppleanter: Prokurator Hagemann, Kjøbmændene Busch og von Tangen. I Christianssand: Medlemmer: Assessor Rogstad, samt Konsulerne D. C. Reinhardt og J. Mathiesen; Suppleanter: Auditor Fleischer, Konsul Wild og Kjøbmand H. Kirsebom.)

Dernæst forkastedes et Forslag fra Provst Thorne til Grundlovsbestemmelse, angaaende Forandring i Grundlovens §§ 51, 55, 56 og 58, (om Doversendelse af Valgforamlingernes Bestyrelse fra geistligt til verdsligt Forum), samt et lignende Forslag fra Smith-Petersen om Forandring i Grundlovens § 60 (om skriftlig Stemmegivning), og fra Berresen om Forandring i Grundlovens § 70 (om Forslagsret for Lagthingets Medlemmer o. s. v.). Et Andragende fra Kjøbmand D. C. Vedeler om et Laan af 1,500 Spd. til at anstille Forsøg med to nyopfundne Fiskeredskaber, blev henlagt.

— Konstitutionskomiteen, hvis Pluralitet skal være stemt for Grundlovsforslaget om de aarlige Storting, har derimod enstemmig besluttet at indstille til Antagelse Præsens Berghs m. Fl. Grundlovsforslag om aarlige Storting saalydende: „Naar Stortingets Forhandlinger, overensstemmende med Grundlovens § 74, ere aabnede, have Statsministrene og Statsraaderne Ret til at møde i Stortinget samt i begge dets Afdelinger, og lige med Sammens Medlemmer, dog uden at afgive Stemme, at deltage i de foreskandede Forhandlinger, forsaavidt disse holdes for aabne Døre; men i de Sager, som behandles for lukkede Døre, kun forsaavidt det af vedkommende Thing maatte tilstedes.“

Det sees ved Indstillingen af dette Forslag at være forudsat, at Konstitutionskomiteen indstiller Forslaget om en Statsminister, istedetfor en Statsholder.

— Hs. Maj. Kongen ankom til Christiania den 21de d. M. om Eftermiddagen Kl. 4 $\frac{1}{2}$, og modtoges paa sædvanlig Maade.

— Ifølge Christianiaposten har Medlemmerne af Revisionskomiteen været uenige angaaende den henstgtsmæssigste Ordning af Skydsvesenet. Fire af Komiteens Medlemmer, Helsen, Lysgaard, Rostad og Sæther, have erklæret sig for den fremsatte kongelige Proposition, der gaar ud paa Ophævelse af den tvungne Skyds udenfor enkelte særegne Forhold til Drettelse af Skifter eller frivillige Kontrakter paa alle de Belinier, hvor det ansees nødvendigt, at offentlig Skydsvesen er indrettet, med offentlig Tilskud, som for den ene Halvdel bliver at bære af vedkommende Amts- eller Bykommune, og for den anden Halvdel af Statskassen mod Refusion i fornødent Fald ved Udligning paa Rigets Matrikulskyld og Byerne. To af de nævnte Medlemmer, Lysgaard og Rostad, have fundet det mest konsekvent rigtigt, om den hele Udgift ved Drettelsen af faste Stationer blev baaren af Statskassen mod Refusion paa den anførte Maade, men have dog, for ikke at vanskeliggjøre Sagens Behandling ved flere Forslag, og da de derhos have antaget, at der er liden Udigt, at deres Mening skal vinde Fremgang, troet at kunne holde sig til Propositionen. Lysgaard havde ogsaa ønsket en høiere Skydsbetaling end i Propositionen foreslaaet. To af Komiteens Medlemmer, Sibbern og Nisnæs, der ere enige i, at faste Skydsstationer bør søges oprettede, men ere af den Mening, at det til dem fornødne Tilskud helt bør udredes af vedkommende Amts-, Kjøbstads- eller Ladestedskommune, have fremsat et forsaavidt fra den kongelige Proposition afvigende Forslag. Komiteens Medlemmer, Nass, Borresen og Thorsen, have opstillet et tredje Forslag, det de antage, at det ikke vil være tilraadeligt ubetinget at bygge en ny Skydslov paa den Grundsaetning, at al Tilfælgsskyds straf skal ophøre og afløses af faste Stationer. Baade antages der nemlig endnu at være ikke saa egne af Landet, hvor der er saa liden Anvendelse for Hestekraften, at Skydsen ikke ansees for nogen synderlig Byrde og hvor den endog vil blive betragtet som en Fordel, naar Betalingen var ansat lidt høiere, og derhos formenes de Udaalser, som ved den foreslaaede Foranstaltnings Sværksættelse ville

paabehedes Statskassen og Amtskommunerne (ifølge en opstillet Beregning 90,000 Spd. aarlig for Statskassen og 50,000 Spd. aarlig for Amtskommunerne efter den lgl. Proposition og 40,000 Spd. for Statskassen (den foresede Udgift ved Reiser i offentlige Anliggender) og 100,000 Spd. for Amtene efter Sibberns Forslag) at ville blive allfor betydelige. Den lgl. Proposition formenes derhos ogsaa at give Kommunerne forliden Indfyldelse paa Ordningen af dette Anliggende. De nævnte Medlemmer have saaledes antaget, at den nærværende mindre heldige Tilstand i Henseende til Skydsvesenet bør søges forbedret ved Indførelsen af forskjellige Lettelser for de Skydspligtige, navnlig Forskielse af Skydsbetalingen med 4 Skilling pr. Mil, og i Udgangen til faste Stationers Drettelse — men ikke ved et absolut Paabud om, at faste Stationer inden en bestemt Tid skulle være indførte.

— Bankkomiteen skal mod 1 Stemme have indstillet til Antagelse Regjeringens Forslag om, at Hypothekbankens Grundfond kan forøges fra $\frac{1}{2}$ til 1 Million Spd. Hypothekbankens Virksomhed vil derved komme til at kunne udvides til ialt 8 Millioner, eller til det Dobbelte, af hvad nu finder Sted.

— Høiesteret stadfæstede den 24de d. M. Overrettens Dom i Justitsagen mod Arne Olsen Dahler eller Kutterstad, der for Mord er dømt til at miste Livet. Han skal efter Sigende ikke indstilles til Benaadning.

— Nat til igaar har atter været Jldløs i Christiania, og hvorved i Brogaden tre mindre Huse ere opbrændte eller ødelagte, og et tildels ødelagt. Hs. Maj. Kongen var selv nærværende og begav sig under Branden strax op i anden Etage af sidstnævnte Hus, for personlig at paase, at de der Boende vækkedes og reddede sig.

— I et Hus i Møllergaden, hvor der nylig søgtes Jldpaafattelse har der i disse Dage været Jld i endel Fruentimmerklæder, som vare ophængte over et Lyb. Ligeledes var der nylig Jld i endel Ved, der var opstillet bag en Kaffelovn i det nævnte Theater. I begge Tilfælde blev Jlden strax slukket. I Drammen var ligeledes Jldløs den 18de November. Jlden udbrød i Sjøvort Olsens Gaard paa Brageroen, hvor 6 Huse til en Assurance-sum af 6200 Spd. nedbrændte. De nærmeste bleve mere og mindre beskadigede.

Ud Landet.

Sverige. I Borgerstandens Plenum var man beffæstiget med Spørgsmaalet om Pryglestraffens Afskaffelse og med Religionsspørgsmaalet. Med Hensyn til det første Spørgsmaal viste det sig, at Borgerstanden i sin Helhed var gennemtrængt af og fremtød et Udtryk for den almindelige Overbevisning, som kræver, at den Ullighed for Loven og den Vanære for Armeen, som ligger i, at Pryglestraffen bestaar, efterat korpørlig Straf er forsvunden fra den almindelige svenske Kriminallov, maa ophæves saa snart som muligt. Sagen blev dog ikke afgjort, paa Grund af, at den ikke isorveien var behandlet

i en Kommitte; men det ene Medlem reiste sig efter det andet og erklærede sig for den i Forslaget udtaakte Anskuelse, at Bryggestraffen skulde affattes.

— Den svenske Rigsdag har ved Landmarksakten og Stændernes Dødsfører overrakt H. Maj. Kongen den svenske Rigsdags Andragende om, at Kongen og Dronningen vilde lade sig krone under Rigsdagstiden.

— Paa Ridderhuset har C. S. Montgomery foreslaaet, at Smaabrønderierne skulle nedlægges og Brænderivinsbrændingen alene være tilladt i de større Brænderier.

— Ved det svenske Landbrugsakademies Møde i Stockholm Mandag den 14de ds. afgav Sekretæren Chr. Mathorst en Beretning ved sit Besøg ved Landbrugsmødet i Sommer i Throndhjem. Han erklærede, at han overalt paa sine Reiser i Norge havde erfaret, at den norske Nation var venstabeligt sindet mod Svenskerne, og da han ved den Staal, han i hjertelige Udtryk blev foreslaaet ved Mødets Festsmaaltid, som Svare herpaa hentydede paa Vigtigheden af, at Enighed og Tillid stedse maatte herske mellem de forenede Folk, blev han hilset med Leveraab for Sverige.

— Grev Ankerswärds Motion har været fore i Ridderstanden, Præstestanden og Borgersstanden. I førstnævnte Stand fandt Diskussionen Sted den 15de d. M. (Debatten*) aabnedes af Generalolddirektor Fåhræus, som vistnok troede, at Grevens Motion var freingaart af den reieste Fædrelandsfærlighed, men Taleren kunde dog ei slutte sig til dens Hensigt. Han indrømmede, at der især i de senere Tider var faldt skarpe Ytringer om Sverige i de norske Blade, men han erindrede om, at den norske Presse ikke var det norske Folk; Pressen kunde vistnok skabe Opinioner, men den udtrykte vistnok ikke det norske Folks Mening i den Sag, hvorom nu handlede. Det var derfor uretfærdigt at gjøre det norske Folk ansvarligt for hvad dets Presse behagde at ytre. Stortinget havde vistnok forkastet flere Forslag om unionelle Anliggender, af hvilke nogle af stor Vigtighed, som vare fremsatte af Regjeringen, men heri var det i sin gode Ret; man kan vel sige Stortinget i saa Henseende havde handlet uklogt, men man er derfor ikke berettiget til at udlede dets Handlemåde af nogen uvenlig Sindstemning mod Sverige. Han erindrede om den Kommitte af Svensker og Nordmænd, som for længere Tid tilbage nedattes for at ordne Toldbestemmelserne angaaende Varer, som førtes frem eller tilbage over Grændsen; Dødsføreren var en meget høj norsk Embedsmand, som, uagtet selv interesseret i Kommitteens Beslutning som Eier af store Jernværker nærved Grændsen, ved sine Ytringer ved denne Leilighed viste et Høisind i Tænke-måde, som i højeste Grad hædrede ham. Med Hensyn til hvad Greven havde yttret om den svenske Eftergivenhed, da var dog Spørgsmaalet f. Ex. om det norske Flag osv. af saadan Ubetydelighed, at man ikke burde koste mange Døds paa det. Grev Ankersvård havde selv erklæret, at han højt skattede Nordmændenes Statsforfatning, og da burde han vel ikke forundre

sig over, at de selv holdt paa den saa strengt som mulig. Han fandt for sin Del, at de unionelle Forhold burde sees fra et ganske andet Synspunkt end det, fra hvilke den ædle Forslagsstiller betragtede dem. Om Norge var bleven lagt som Provinds under Sverige i 1814, vilde det have bragt Særlige Vidnesbyrd i Historien. Uagtet disse Bemærkninger vilde Taleren dog ikke negte, at Foreningsakten havde sine Mangler, og at disse burde afhjælpes, men paa en Måde, som ikke giver Grund til Forogelsen af den Uvilje, over hvilken man beklager sig. Friherre, General Sprengporten skatter som Svenske Norges Nationalitet ligesaa høit som sin egen. Begge Lande havde som Forbundsstater store Forpligtelser mod Civilisationen og det europæiske Statsforbund, og disse maatte ikke oversees for smaalige indbyrdes Stridigheder, men kunne ikke opfyldes uden ved Endrægtighed og broderlig Samvirken. Nordens Fremtid hviler paa denne Grund, og blot paa den kunne Folkens Lykke, Selvstændighed og Værd bygges. Aldrig vilde Taleren haabe den Dag skulde oprinde, da Forhaabningerne om Foreningens Varighed skulde tilintetgjøres, og han var ogsaa vis derpaa; thi den unionelle Bygning er sammensat med et Cement, som man forgeses skulde søge at opløse, nemlig den politiske Nødvendighed, som især i vor Tid byder de mindre Stater at forene sine Kræfter for at kunne indvirke paa Verdensbegivenhederne og modstaa Trykket fra de magtigere. Han takkede Greven for at have bragt Sagen paa Bane, men han vilde, at Norge skulde vederfares Retfærdighed og at man i sine Indrømmelser til dette Land nøie giver Agt paa Alt, der strider mod Foreningens Ide. Han ansaa det for vigtigst at overbevise de norske Folk om, at Svenskeres Hensigt er god, at, hvad der strider mod Sveriges Fordel, ogsaa strider mod Norges, og at vi desuden med fuld Tillid skulle lade Tiden bevirke den Tilnærmelse mellem begge Folk, som engang vil retfærdiggjøre Unionen. Major Stjernsvård saa nødig at han maatte optræde mod den ædle Greve, men beklagede, at denne i sin Livss-Aften fremkom med et saa ulykkeligt Opus, som denne Motion, der desuden var alt andet end vel motiveret. Greven maatte dog betænke, at Nationer ikke som Kvæg kunde drives fra hinanden, men selv havde Ret til at bestemme sin Skjæbne. Han erindrede om Bestarmeens Optrædelse ved en Leilighed, som Alle kendte, og spurgte, om man kunde undres over, at Nordmændene ved Foreningens Iskandbringelse gjorde som de gjorde. Det norske Folk fortjente aldeles ikke saadanne unilte Domme, som dem, Hr. Greven havde faldt om det, tværtimod antog Taleren det at staa betydeligt foran Svenskerne i mange Henseender. De norske Blade vare Marsag til Uenigheden, men var vel Tidningerne Udtrykket for Landets Opinion? Han misbilligede ganske og aldeles Forslagets Motivering og Tendens og ønskede det aldrig var kommen over Grevens Læber. Kgl. Sekretar Dalman taltede for Forslagets Fremsættelse, da Unionsakten almindelig erkjendtes for at være behæftet med en Mængde Mangler.

*) Nebenstaaende Uddrag ere optagne efter Chr.-Posten.

(Fortsættes.)

England. Fra London telegraferes under 23de d. M., at Regjeringen har besluttet at forstærke Armeen med 35 Batailloner. Nehna Sahib er død.

— Generalkommandoen har affkaffet Pryglestraffen i den engelske Hær, undtagen for de Soldater, som først ere degraderede til Straffelompagnier.

— I Stockton lader Regjeringen for Nærværende til Befordring af Tropper paa Indiens Floder bygge en Dampet, der vil blive Verdens største Floddampskib. Dets Længde udgjør 375 Fod, Bredden 46 Fod, og Maskineriet skal være af 200 Hestes Kraft, hvorved Fartøjet skal opnaa en Fart af 14 Mile i Timen. Dmbord befinde sig Senge for 800 Mand, hvilke luffes efter de nye Forbedringer; endvidere to Hospitalværreiser, og paa Dækket to Huse, hver til 100 Mand, saaledes som Tilfældet er paa alle amerikanske Floddampere. Fuldstændig ladet skal dette Transportdampskib ikke have mere end to Fods Dylgaaende. Det bliver særdigt omtrent om en Maanedes Tid og skal da bringes til Themsen, hvor forskellige Provetarter skulle anstilles.

Italien. Det forenede Kongerige Sardinien har faaet en ny Provindsinddeling. De ældre Stater deles nu i 10 og Lombardiet i 7 Provindser. De sardiniske Provindser ere: 1) Turin med 634,000 Indbyggere; 2) Alessandria med 638,000; 3) Coni med 604,000; 4) Novara med 573,000; 5) Cagliari med 328,000; 6) Chambery med 270,000; 7) Annecy 252,000; 8) Nizza 288,000; 9) Sossari 246,000; 10) Genua 634,000. De lombardiske Provindser ere: 1) Mailand, 800,000; 2) Brescia, 453,000; 3) Como, 432,000; 4) Bergamo, 410,000; 5) Pavia, 400,000; 6) Cremona, 350,000; 7) Sondrio, 103,000.

Spanien. Den spanske Regjering har givet den engelske den Forsikring, at den ikke vil besætte Tanger eller nogen Del af Kysten, som kan beherske Søfarten i Gibraltarstrædet, længere end Fiendtlighederne være.

Tyrkiet. Den nye Storbizir har, forend han tiltraadte Posten, fordret, at Ingen af de Sammenførte maatte straffes med Døden; og Sultanen har givet sit Samtykke dertil.

Agronom.

En Agronom, der i flere Aar til Eierens Tilfredshed har bestyret en større Landeiendom, onsker paa Grund af forandrede Bestemmelser Ansættelse til Joraaret. Reflekterende herpaa behage at henvende sig til Bladets Expedition for at faa nærmere Underretning.

For Gartnere fordelagtig Eiendom tilsalgs.

Gartnere gjøres herved opmærksomme paa Høker Moes Boes Løkke ved Danneviigsveien, der indeholder ca. 31 Maal særdeles god Jord, og paa hvilken er opført et stort og godt Lade, der med Lethed kan gjøres beboeligt. — Over denne

Eiendom vil Auktion blive afholdt Mandagen den 12te næste Maaned Kl. 3 Eftermiddag. — Salget er overdraget Dverretssagfører Norbeck, Pilestrædet No. 2.

Christiania den 21de November 1859.

Skoveiendomme ved Drøbak tilsalgs.

Følgende afdøde Konsul Parrs Bo tilhørende Eiendomme ere underbaanden tilsalgs ved Profurator Rogstad i Drøbak, nemlig:

1. Gaarden Forsand med sin betydelige Skov og Jordmark, beliggende i Hurum, ligeoverfor Drøbak og med let Drift til Christiania-Fjorden.
2. Et Skovstykke af Dbalen strax ved Drøbak. Eiendommen salges ubelstfri. Salget vil ske saasnart antageligt Bud finder Sted og det henstilles derfor til Liebhabere at bese og gjøre Anbud paa Eiendommene jo før jo heller.

Norsk Fiske-Guano.

Et større Partii af norsk Fiske-Guano, der er hidkommen fra Fosoten, havees til Udsalg. Prisen er 2½ Spd. pr. Centner i Sække paa 2½ Centner. Emballagerne 20 ¢ extra. Man henvende sig til F. H. Frølich's Kontor, Kongens Gade No. 14.

Christiania Kornpriser.

Indenlandsst

Hvede, 3¼ a 5½ Spd. Intet solgt.
Rug, 16 ½ a 17 ½
Byg, 11 ½ a 14 ½
Havre 8 ½ a 9 ½ 12 ¢.

Udenlandsst

Rug østersøst 19 ½ a 12 ¢ a 4 Spd.
Rug dansk 18 ½ a 18 ½ 12 ¢.
Byg 2radigt 17 ½ a 17 ½ 12 ¢.
Erter 4 Spd.
Hvede 5¼ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Slid, Rødbd. 6 Spd. pr. Lb.
Slid, stor Mld. 5 a 5½ Spd. pr. Lb.
Slid, smaa do. 4½ Spd. pr. Lb.
Slid, stor Christ. 3¼ a 4 Spd. pr. Lb.
Slid, smaa do. 12 a 13 ½ pr. Lb.
Storset 1 Spd. a 1 Spd. 12 ¢ pr. Bog.
Middelsæt 3 ½ a 4 ½ pr. Bog.
Smaaset 3 ½ pr. Bog.
Rødskær 7 ½ pr. Bog.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.